

Formandens beretning Billedkunst-og Designlærerforeningen, 2024-2025

Indhold i beretningen

- Indledning
- Status på EPX
- Bestyrelsens sammensætning i perioden
- Eksterne faste udvalg
- Efteruddannelseskurser i skoleåret 24/25 og udblik til 25/26
- Kørners Kunstkonkurrence 2025
- TEGN
- Medlemskommunikation
- Fremtiden for foreningen

Indledning

Det sidste år har været præget af mange arbejdsopgaver, nye samarbejdspartnere og kurser, hvor noget har været velkendt, mens andet har krævet, at vi begav os ud på mere ukendt terræn. Dette skyldes blandt andet, at rollerne i bestyrelsen har skiftet hænder. Vi har fået en ny formand og næstformand samt indledt samarbejde med en ny fagkonsulent og to nye museer hhv. Arken og Vendsyssel Kunstmuseum. I en tid, hvor AI vinder terræn, og hvor der varsles nye uddannelsesreformer, har det således handlet om at finde fodfæste i de nye roller. Vi har haft stor gavn af, at vi i bestyrelsen kender hinanden så godt og har kunne tale med hinanden om, hvordan vi bedst griber udfordringerne an. På det seneste har det især været den store reform på ungdomsuddannelserne, der har domineret vores arbejde og krævet vores fulde opmærksomhed.

Status på EPX

Med regeringens udspil til en stor omsiggribende reform af ungdomsuddannelserne er der skabt stor usikkerhed i hele sektoren. Det gælder på alle niveauer: institutionsstrukturen, de enkelte uddannelser (stx, hf, hhx, htx m.fl.), beskæftigelsen, fagenes indhold mv.

I bestyrelsen kender vi udspillet, og vi ved at forhandlingerne er i gang. Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne og Det Konservative Folkeparti har forladt forhandlingerne. De ønsker et nyt udspil til reformen eller at indføre epX som en forsøgsordning.

Reformen indebærer blandt andet afskaffelse af 10. klasse og hf, mens htx's fremtid er meget usikker. Der lægges op til et krav om 6,0 i forbindelse med optag på stx og hhx, og dermed et ønske om færre på de treårige gymnasiale uddannelser. Som noget nyt introduceres epX, en ny ungdomsuddannelse, der ifølge undervisningsminister Mattias Tesfeye skal kunne rumme op imod 40% af en ungdomsårgang.

Mange elementer er på tegnebrættet. Vi ved, at GL arbejder for, at det er gymnasielærere med den nødvendige undervisningskompetence, der skal undervise på epX. I bestyrelsen har vi besluttet os for at sætte fokus på indholdsdelen, og i første omgang have fokus på den nye uddannelse, epX. Generelt er det vores forventning, at

der i foråret tages fat på indholdsdelen. Som faglig forening er vi forpligtet på at udvise rettidig omhu og gøre os overvejelser om, hvad vi gør med den viden, vi har nu, så vi kan have et beredskab klar til næste fase.

Epx bliver en to- til tre-årig uddannelse, der har et *erhvervs- og professionsrettet* fokus med en tydelig forbindelse til *praksisfaglighed*. Bestyrelsens fokus har derfor været at kortlægge og diskutere, hvorledes vi med vores fag kan bidrage til at styrke praksisfagligheden. Se nedenfor.

Derudover har vi fokus på de studieretninger, der forventes oprettet på epx'en. På indeværende tidspunkt tales der om fire forskellige studieretninger. Vi vil her arbejde for, at vores fag bliver repræsenteret i disse studieretninger og vil være meget opmærksomme på, hvis andre studieretninger kommer i spil.

Vi ved ikke, om der skal ske større ændringer i indholdet på stx. Hvis det bliver aktuelt, sætter vi også ind her.

Praksisfaglighed:

I folkeskolen har man arbejdet med praksisfaglighed siden 2018. Praksisfaglighed findes imidlertid ikke som et defineret pædagogisk eller didaktiske begreb i forskningslitteraturen. Det betyder, at man ikke kan trække på én særlig teoretisk forståelse af praksisfaglighed. I stedet må der hentes indsigter fra flere forsknings- og teoriområder, der kan være med til at belyse de kvaliteter og ambitioner, som praksisfaglighed lægger op til (EVA.dk). I bestyrelsen arbejder vi for, at de kunstneriske fag bliver tænkt mere ind i "praksisfaglighed". Med henvisning til det [nyhedsbrev](#), som fagkonsulenterne for de kunstneriske fag sendte ud i januar, handler det om at udbrede kendskabet til fagene og demonstrere for omverdenen, at de kunstneriske fag i deres nuværende form rummer en praksisfaglighed. Eleverne lærer med kroppen, de arbejder projekt-og anvendelsesorienteret i samspil med hinanden og omverdenen, ligesom den teoretisk-analytiske undervisning ofte munder ud i en form for produkt.

Professions- og erhvervsretning:

Epx giver efter to år adgang til erhvervsuddannelserne, erhvervsakademiuddannelser og nogle få professionsbacheloruddannelser. Tre år på epx giver adgang til alle professionsbacheloruddannelser og med en udvidet fagpakke også adgang til universitetet. I billedkunst og design & arkitektur klædes eleverne fagligt på til videre uddannelse og arbejdsmarkedets krav. På hf er der fx tradition for, at der eksterne samarbejdspartnere i deres projekter, og der undervises allerede i karrierelæring. Vi skal med andre ord bygge videre på det, der allerede er. Fremtiden er uvis, og AI har vist os, at vi ikke har brug for udenadslære men derimod elever, der kan tænke kritisk, kreativt og navigere rundt i en visuel kultur, som kræver analytiske færdigheder og et sprog til at tolke billeder. Billedkunst og design & arkitektur rustes med andre ord eleverne til fremtiden.

I bestyrelsen har vi hovedsageligt haft fokus på epx, men fremtiden kan også åbne op for, at der kommer ændringer i fagene på stx og på htx. Vores position som faglig forening er, at vi vil kæmpe for både billedkunst og design & arkitektur, men vi er ikke imod at tænke over, hvordan de to fag kan kobles i et nyt fag. Vi er med andre ord meget opmærksomme på eventuelle indholdsændringer, og vil være klar til at kæmpe for, at vores fag og indhold er centralt placeret i fremtidens ungdomsuddannelser.

Vi har rakt ud til de andre faglige foreningers bestyrelser for de kunstneriske fag og er i løbende dialog om, hvordan vi sammen kan skabe større synlighed og få en stemme i en debat, hvor der er mange interessenter på spil. Bestyrelsen vil også opfordre de medlemmer, der har interesse i debatten, om at sende os deres perspektiver på centrale udfordringer og (udviklings)muligheder ved, at vores fag indgår i epx.

Bestyrelsens sammensætning i perioden

Marie Hardgrib: Formand

Ane Charlotte Sølvsten: Næstformand

Ole Nystrøm: Kasserer

Lise Yde: Medlemskoordinator

Ane Charlotte Sølvsten: Redaktør for TEGN

Cecilie Bepler

Lærke Aarup (suppleant)

Bestyrelsens ansvars-og arbejdsområder er beskrevet i følgende [link](#).

Bestyrelsen har afholdt fire møder i alt i hhv. Skanderborg, Middelfart og to virtuelle møder. Et af møderne er afholdt sammen med den nye fagkonsulent Line Højgaard-Porse, som bestyrelsen allerede kender, og som vi ser meget frem til at samarbejde med i fremtiden. Derudover medvirker bestyrelsen i div. udvalg, så som Pædagogisk Samarbejdsudvalg (samarbejder mellem alle faglige foreninger og GL) og som Fagligt Forum (rådgivende organ for fagkonsulenten og dermed ministeriet).

Eksterne faste udvalg

Pædagogisk Samarbejdsudvalg:

I november 2024 havde Pædagogisk Samarbejdsudvalg også et særligt fokus på epX. GL indledte mødet med at ridse nogle udviklingsfaser op. Frem mod jul arbejder regeringen på at få fastlagt den overordnede politiske rammeaftale for epX, herunder centrale elementer som adgangskrav og økonomiske rammer. I foråret 2025 og frem mod sommer bliver fokus rettet mod at temaopdele indholdet, så der skabes et større overblik over de forskellige studieretninger, fag og niveauer. Både Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) og de faglige foreninger lægger vægt på, at undervisningen på den nye epX-uddannelse varetages af gymnasielærere med de nødvendige undervisningskompetencer. Ud over epX, diskuterede de faglige foreninger emner som AI i undervisningen samt faglig (mis)trivsel i gymnasiet. Næste møde i PS er i april 2025.

Fagligt Forum:

Årets tema for Fagligt Forum var 'Fællesskaber og Faglig trivsel', og med afsæt i et minioplæg af fagkonsulenten samt en video med Ane Qvortrup blev det diskuteret, hvad faglig trivsel indebærer, og hvordan man kan undersøge fænomenet i gymnasiet. Herefter fulgte en række minioplæg, som gav en mere dybdegående indsigt i, hvordan der arbejdes med problemstillingerne i de enkelte fag. Fagkonsulenten orienterede desuden om, at fagkonsulenterne for de kunstneriske fag er gået sammen om at lave et nyhedsbrev, der sætter fokus på, hvordan der allerede arbejdes med praksisfaglighed i fagene, og dermed fagenes relevans i forhold til epX. Forummet blev herefter kort orienteret om, at der også er indledt et arbejde omkring at gentænke den skriftlige eksamen i Billedkunst A, så den er mere tidssvarende. Lærerplanen skal ændres, så den skriftlige del for fremtiden indtænkes i den mundtlige prøve.

Efteruddannelseskurser i skoleåret 24/25 – og udblik til næste år

I skoleåret 24/25 har Billedkunst-og Designlærerforeningen haft tematisk fokus på FÆLLESSKABER og har udbudt følgende kurser:

- September 2024: *Lærerkursus Kørnens Kunstkonkurrence* – i samarbejde med

Vendsyssel Kunstmuseum, John Kørner og billedkunstner Lisbeth Eugenie Christensen.

- November 2024: *Rejsekursus til Venedig Biennalen*
- Januar 2024: *Holmegaardværk – industrihistorie og mosetid* (Aflyst pga. for få tilmeldte)
- Februar/Marts 2025: FIP/GF-kursus: Fællesskaber og faglig trivsel – i samarbejde med EUC Lillebælt, CLAY Danmarks Keramikmuseum og Hotel Trinity.
- April 2025: Transformation & co-housing, arkitektskolen i Aarhus

I skoleåret 25/26 vil vi arbejde ud fra temaet FREMTIDEN, og vi har pt. følgende kurser i støbeskeen. Vær dog obs på, at det endelige kursusprogram først udsendes til maj:

- Oktober 2025: *Kørners Kunstkonkurrence* – i samarbejde med Arken og John Kørner.
- November 2025: *Tekstiler* – to dages kursus i samarbejde med VIA Design, Herning.
- Foråret 2026: *Fremtiden og tryk* - Den Skandinaviske Designhøjskole
- Marts 2026: *FIP/GF-kursus – tema: Fremtiden*, Horsens (NB: sted ikke endeligt)

I vores kursusplanlægning vil vi gerne tilgodese begge fag og desuden afholde kurser rundt om i landet.

Kørners Kunstkonkurrence

2024 blev året, hvor Kørners Kunstkonkurrence indledte samarbejde med to nye museumsinstitutioner nemlig Arken og Vendsyssel Kunstmuseum. Både museerne, John Kørner, fagkonsulenten og vores forening samarbejder om udvælgelsen af værker, der blev indsendt under temaet 'Hårdt'. Foruden Billedkunst-og Designlærerforeningens pris, hvor det er os, der er medlem af den faglige forening, der har mulighed for at stemme på et vinderværk, blev der yderligere kårede tre vinderværker, som hver især fik helt særlige præmier sponsoreret af Mads Nørgaard. I 2025/26 fejrer vi 10-års jubilæum for konkurrencen, som denne gang har temaet 'STOF'. Vi lægger ud med 1. fernisering d. 8. maj på Vendsyssel Kunstmuseum, hvorefter udstillingen flytter til Arken med 2. fernisering d. 9. oktober 2025. I kan læse mere om konkurrencen [her](#). Forhåbentligt har I alle modtaget en udstillingsplakat for 2025 til ophængning på gymnasiet.

TEGN

TEGN er vores forenings flotte medlemsblad, der udkommer hvert år op til GF-kurset. Vi opfatter magasinet som foreningens ansigt udadtil, og derfor bruger vi meget krudt på at få indholdsrige og faglige artikler samtidig med, at vi ønsker et layout i høj kvalitet. Temaet for TEGN er det samme tema, som for foreningens kurser, og det indeholder en tredelt opbygning med overskrifter: *Tema, Nyt om faget og Det didaktiske hjørne*. Vi har et samarbejde med trykkeriet, der både pakker og afsender TEGN direkte til vores medlemmer. Det er en kæmpe opgave for foreningen at eftersende TEGN løbende, og dertil kommer de store udgifter, der er forbundet med transporten. I år har bestyrelsen derfor besluttet, at det kun er de medlemmer, der betaler kontingent rettidigt i december, der modtager TEGN. Vi håber meget på medlemmernes forståelse herfor.

Medlemskommunikation

Medlemskoordinator:

I bestyrelsen opdeler vi vores arbejdsopgaver, således vi kan fokusere bedst muligt for det ansvarsområde, vi hver især har. Lise Yde er vores medlemskoordinator, og har således ansvaret for den formelle del af medlemsplejen: Kontingentopkrævning, registrering af kontingentopkrævning, opdatering af medlemsliste, kommunikation omkring medlemskab og endelig organisering og udsendelse af vores medlemskort. Det er altså Lise, I skal kontakte, hvis I har spørgsmål til alt fra kode til materialebanken over indmeldelse til betaling af kontingent

Hjemmesiden, Facebook og materialebank

Når der sker nyt i foreningen, eller der er nyt om vores fag, kommer nyheden ud på [hjemmesiden](#). Hold også øje med hjemmesiden for nyt om kurser, materialer og begivenheder. Senest er der henvist til EMU om, hvordan AI kan bruges i idégenerering i design & arkitektur, og hvordan AI kan indtænkes i klasserumsledelse i billedkunst og design.

Derudover forsøger vi også at få delt links til nyhederne på foreningens [Facebookside](#), som fungerer som et vidensdelingssted. Vi sætter enormt stor pris på jeres bidrag til at gøre siden levende og et relevant sted at søge sparring.

Vi vil rigtig gerne løbende udvide materialebanken med nye spændende forløb og øvelser. Senest har vi indsamlet materialer til problemformuleringer i SRP, men vi vil rigtig gerne opfordrer alle til at sende os materiale. Vi tager imod alt med kyshånd.

Fremtiden for foreningen

Medlemsmæssigt er vi i skrivende stund 302 medlemmer, hvilket er godt for en lille forening som vores. Vi håber, at bestyrelsens arbejde med alt fra efteruddannelseskurser over TEGN til kommunikation og medlemsfordele samt vores gode samarbejde med fagkonsulenten er noget, I som medlemmer kan bruge til noget i dagligdagen. Ris og ros modtager vi altid gerne - kontakt os [her](#).

På vegne af bestyrelsen for Billedkunst-og Designlærerforeningen

